

Presgripsiynu Cymdeithasol mewn Gofal Sylfaenol a Chymunedol yng Nghymru:

Briffio'r Cofnodion

Digwyddiad rhithwir 16.03.22

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

1. Croeso a chyflwyniad

Cafwyd croeso cynnes a chyflwyniad i'r digwyddiad gan Kerrie Phipps, Arweinydd Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd Cenedlaethol ar gyfer Gofal Sylfaenol a Chymunedol, Rhaglen Strategol ar gyfer Gofal Sylfaenol. Tynnodd Kerrie sylw at y ffaith bod presgripsiynu cymdeithasol yn chwarae rhan allweddol wrth wella iechyd a llesiant pobl drwy gydnabod pwysigrwydd y berthynas rhwng yr hyn y mae pobl yn ei wneud a sut mae'n gwneud iddynt deimlo.

2. Trosolwg Llywodraeth Cymru

Pwysleisiodd Lynne Neagle, y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant, yr angen i symud tuag at fodel llesiant o bresgripsiynu cymdeithasol sy'n cefnogi pobl i reoli eu hiechyd a'u llesiant yn well, yn ogystal â chefnogi'r agenda atal ehangach. Tynnodd Lynne sylw at y ffaith bod presgripsiynu cymdeithasol yn flaenoriaeth allweddol i Lywodraeth Cymru a bod ymrwymiad yn Rhaglen Lywodraethu 2022-2026 i gyflwyno fframwaith Cymru gyfan i gefnogi'r gwaith o gyflwyno presgripsiynu cymdeithasol. Cymeradwywyd y gwaith presgripsiynu cymdeithasol presennol, a phwysleisiwyd mai nod y fframwaith yw cefnogi ac ychwanegu gwerth at bresgripsiynu cymdeithasol yng Nghymru. Diolchwyd i'r cynrychiolwyr am y rôl allweddol y maent yn ei chwarae wrth wella iechyd a llesiant pobl Cymru. Rhannodd Albert Heaney, Prif Swyddog Gofal Cymdeithasol Cymru, enghraifft wych o gydlyn cymunedol ar Ynys Môn lle roedd clystyrau meddygon teulu, awdurdodau lleol a'r bwrdd iechyd lleol yn darparu dull seiliedig ar asedau tuag at bresgripsiynu cymdeithasol.

3. Y dirwedd presgripsiynu cymdeithasol yng Nghymru

Diffiniodd yr Athro Carolyn Wallace, Gwasanaethau Iechyd a Gofal Cymunedol, Cyfarwyddwr Cyswllt Canolfan PRIME Cymru a Chyfarwyddwr Ymchwil Presgripsiynu Cymdeithasol Ysgolion Cymru, bresgripsiynu cymdeithasol yng Nghymru fel 'cysylltu dinasyddion â chymorth yn y gymuned er mwyn iddynt reoli eu hiechyd a'u llesiant yn well'. Cyflwynwyd canfyddiadau, negeseuon ac argymhellion allweddol y cyhoeddiad diweddar 'Deall rhagnodi cymdeithasol yng Nghymru: Astudiaeth dulliau cymysg'. I weld yr adroddiad llawn, ewch i: <https://icc.gig.cymru/gwasanaethau-a-thimau/yr-is-adran-gofal-sylfaenol/rhagnodi-cymdeithasol/>.

4. Profiad Gofal Sylfaenol

Dr. Rhannodd Karen Pardy, Cyfarwyddwr Cymunedol Clwstwr De-orllewin Caerdydd, brofiad clwstwr meddygon teulu o weithgareddau a phrosiectau presgripsiynu cymdeithasol, sy'n gweithio i gefnogi'r newid o salwch i well iechyd. Er enghraifft, prosiect garddio/tyfu sy'n cysylltu unigolion, sy'n lleihau ynysigrwydd cymdeithasol ac sy'n cynyddu ymddygiad iach. Soniodd Karen fod gweithio ar y cyd â sefydliadau cymunedol yn galluogi clystyrau i gefnogi unigolion mewn sawl ffordd, gan gydnabod bod cyfleoedd a heriau'n bodoli.

5. Fframwaith cenedlaethol ar gyfer presgripsiynu cymdeithasol yng Nghymru

Dangosodd Nicola Evans, Pennaeth Anghydraddoldebau Iechyd a Chymunedau Iach, Llywodraeth Cymru, yr ymrwymiad i bresgripsiynu cymdeithasol ar lefel polisi, yn ogystal ag ar draws sectorau. Cyflwynwyd y model cenedlaethol drafft ar gyfer presgripsiynu cymdeithasol, gan ddangos ffocws sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn gydag amrywiol lwybrau cyfeirio, asedau cymunedol ac ystod o fecanweithiau adborth. Trafodwyd saith thema ar gyfer y fframwaith cenedlaethol: y gweithlu, arweinyddiaeth a llywodraethu, cydgynhyrchu, asedau cymunedol, cynaliadwyedd, technoleg a monitro a gwerthuso. Amlinellwyd amserlen ar gyfer gweithredu, gan gynnwys y cyfnod ymgynghori a'r cynlluniau cyhoeddi. Awgrymodd arolwg ymgysylltu, a oedd yn rhedeg ochr yn ochr â chyflwyniad Nicola, fod 71% (n = 45) yn cytuno, neu'n cytuno'n gryf, fod y model yn iawn i Gymru. Hefyd, ystyriwyd bod sicrhau cyllid cynaliadwy yn rhwystr, yn ogystal â'r cymorth sydd ei angen ar sylfaen Unwaith i Gymru.

6. Sesiwn holi ac ateb

Cadeiriodd a hwylusodd Kerrie sesiwn holi ac ateb gyda'r Athro Carolyn Wallace, Dr. Karen Pardy, Nicola Evans, Dr. Amrita Jesurasa (Iechyd Cyhoeddus Cymru) a Dr. Sally Rees (a oedd gyda Chyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru cyn hynny). Trafodwyd saith cwestiwn/sylw, yn ymwneud â'r canlynol:

1. Awgrymiadau da ar gyfer lledaenu gwaith da ar draws clystyrau eraill yng Nghymru
2. Sut y gall presgripsiynu cymdeithasol ymateb i egwyddorion deddf gofal gwrthgyfartal
3. Yr angen am gyllid cynaliadwy
4. Rôl a sgiliau gweithwyr proffesiynol perthynol i iechyd
5. Ffyrdd o ddod â sectorau at ei gilydd mewn fforwm cynhyrchol
6. Goresgyn rhwystrau trafndiaeth er mwyn i bobl ddefnyddio presgripsiynu cymdeithasol
7. Cydweithio a chydgyhyrchu rhwng y sector iechyd, awdurdodau lleol a'r trydydd sector er budd aelodau'r gymuned.

7. Pwy oedd yn bresennol a'r camau nesaf

Ymunodd 188 o bobl â'r digwyddiad, codwyd cyfanswm o 58 cwestiynau/sylwadau ac fe gafwyd 171 o bleidleisiau.

Diolchodd Kerrie i'r cynrychiolwyr am ymuno â'r digwyddiad, a hefyd i'r prif siaradwyr am eu cyflwyniadau. Nodwyd bod llawer iawn o adborth wedi dod i law gan y rhai a oedd yn bresennol. Bydd hyn yn cael ei ddadansoddi ac fe fydd yn cyfrannu at ddatblygiad y fframwaith cenedlaethol, yn ogystal ag at waith y Ganolfan Datblygu ac Arloesi Gofal Sylfaenol a Chymunedol.

I ddal i fyny ar y digwyddiad, gallwch wyllo'r recordiad llawn ar wefan PcOne, trwy ymweld ag: <https://qofalsylfaenolun.gig.cymru/pynciau1/rhaglen-strategol/digwyddiadau-a-fideos-gwybodaeth/>.